

Sygn. akt IV U 1739/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Bożena Czarnota

Protokolant: stażysta Justyna Sobiech

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2013r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania W. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 28/06/2013 r. znak: (...)

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu W. K. prawo do emerytury od 28 czerwca 2013r.

II. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. na rzecz ubezpieczonego W. K. kwotę 120 zł /słownie: sto dwadzieścia złotych/ tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IV U 1739/13

UZASADNIENIE

Ubezpieczony W. K. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 28.06.2013r., znak (...), którą to decyzją organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury.

W ocenie skarżącego pozwany niezasadnie przyjął brak 15 lat pracy wykonywanej przez skarżącego w szczególnych warunkach, bowiem, będąc zatrudnionym w Zakładzie (...) w S., wykonywał tylko pracę montera i konserwatora sieci wodociągowej. W konsekwencji wnioskodawca domagał się zmiany decyzji ZUS i przyznania mu prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. wniósł o jego oddalenie.

Pozwany powołał przepisy ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153, poz. 1227) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), wskazując, że skarżący nie wykazał 15 lat okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Ubezpieczony W. K. zatrudniony był w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. od dnia 24.03.1975r. 31.01.1978r. na stanowisku montera zewnętrznych sieci komunalnych.

Ubezpieczony w dniu 24.04.1978r. podjął zatrudnienie w Zakładzie (...) w S.. Ze świadectwa pracy wystawionego w dniu 31.05.2000r. wynika, że w okresach:

- od 24.04.1978r. - 01.01.1981r. pracował na stanowisku pracownika budowlanego,

- od 02.01.1981r. – 31.10.1997r. pracował na stanowisku konserwatora - hydraulika,

- od 01.11.1997r. - 31.05.2000r. pracował na stanowisku konserwatora instalacji wod-kan.

Ubezpieczony od początku zatrudnienia pracował w grupie remontowo-budowlanej. Początkowo grupa remontowa liczyła 30 osób, w latach następnych liczba ta malała. W grupie remontowo-budowlanej pracowali murarze, stolarze, malarze, blacharze, dekarze i monterzy.. Do zadań monterów należało czyszczenie studzienek kanalizacyjnych, wymiana rur kanalizacyjnych, zakładaniem linii głównych kanalizacyjnych, podłączanie nowych linii do wodomierzy. Od 1991r. grupa monterów liczyła 4 osoby i zajmowała się głównie likwidacją zatorów, czyszczeniem kanalizacji i usuwaniem przecieków. Od 1991r. grupa monterów nie zajmowała się układaniem nowej instalacji. Ubezpieczony wykonywał tylko prace przy instalacji wodnokanalizacyjnej. W przypadku awarii praca ubezpieczonego polegała na wykonaniu wykopu, odkopania rurociągu, założenia opaski lub wymiany całego przyłącza, a następnie zakopania rurociągu. W przypadku usuwania zatorów i czyszczenia studzienek, ubezpieczony otwierał studzienkę, wietrzył, a następnie łyżką lub ręcznie wyciągał nieczystości. Przy większych zatorach korzystano ze specjalistycznego sprzętu.

Ubezpieczony w 1981r. uzyskał tytuł mistrza w zawodzie montera instalacji wod-kanalizacyjnej i gazowej.

(dowód: świadectwa pracy k- 7, 8, 9 plik emerytalny akt ZUS, kserokopia dyplomu k- 26, zeznania świadka Z. C. k-29, L. R. k- 42v, J. Ł. (1) k- 42v, K. F. (1) k- 42v, Z. S. (1) k-43)

Ubezpieczony W. K. ur. (...), w dniu 04.06.20013r. wystąpił do pozwanego organu rentowego z wnioskiem o ustalenie uprawnień do emerytury.

Z oświadczenia wnioskodawcy zawartego we wniosku wynikało, że nie jest on członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Poza sporem było, że skarżący na dzień 01.01.1999r. legitymuje się ponad 25 letnim okresem ubezpieczenia. /dowód: wniosek k. 1-3 akt ZUS/

Decyzją z dnia 28.06.2013r., pozwany odmówił wnioskodawcy prawa do świadczenia wobec nielegitymowania się przez niego 15- letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach. (dowód: decyzja plik emerytalny akt ZUS k-58)

Wnioskodawca nie zgodził się z powyższą decyzją, wnosząc odwołanie, w którym domagał się przyznania mu prawa do świadczenia emerytalnego.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

W myśl art. 184 ust. 1 ww. ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ust. 2 Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Stosownie do §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie zaś z § 3 rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

W myśl § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z powyższego wynika, że skarżący nabyłby prawo do wcześniejszej emerytury w przypadku łącznego spełnienia przesłanek:

- ukończenia wieku 60 lat;
- legitymowania się łącznym okresem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat, przypadającym na dzień 01.01.1999r.;
- legitymowania się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, przypadających na dzień 01.01.1999r.;
- nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego;

Rozporządzenie RM z 07.02.1983r. w § 2 ust. 2 wymaga, by okresy pracy w szczególnych warunkach zostały potwierdzone przez zakład pracy w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub też w „zwykłym” świadectwie pracy z odpowiednią adnotacją.

Niemniej jednak należy zauważyć, że świadectwo pracy nie ma mocy wiążącej zarówno dla pozwanego, jak i dla Sądu. Nie jest ono bowiem dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej, a tylko dokumenty wydane przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo poświadczane. W postępowaniu sądowym świadectwo pracy traktuje się jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej.

Tak więc pozwany miał pełne prawo weryfikacji przedłożonego przez skarżącego świadectwa pracy, albowiem ubezpieczony przedłożył dwa świadectwa pracy w szczególnych warunkach za ten sam okres i z jednego z nich wynikało, że pracował on na stanowiskach konserwatora – hydraulika, konserwatora instalacji wod-kan i monter konserwatora sieci wodociągowej, z drugiego zaś wynikało, że od 1981r. pracował na stanowisku monter konserwatora sieci wodociągowej (świadectwa k- 7 i 8 akta ZUS plik emerytalny). Wnioskodawca zaś posiada uprawnienie do wykazania innymi dowodami, również za okres, za który nie zostało przedłożone stosowne świadectwo pracy, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach, tym bardziej, iż zgodnie z utrwalonym

w judykaturze poglądem, w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie okresów zatrudnienia także w oparciu o inne dowody niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (uchwała SN z dnia 21.09.1984r. III UZP 48/84 LEX nr 14630, uchwała SN z dnia 10.03.1984 roku III UZP 6/84 LEX nr 14625).

Poza sporem w sprawie było, że skarżący W. K. w dniu wydania zaskarżonej decyzji miał ukończone 60 lat, na dzień 01.01.1999r. legitymował się ponad 25 letnim okresem ubezpieczenia, nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że rodzaje prac i stanowisk uprawniających do obniżenia wieku emerytalnego wskazane zostały w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43). Na podstawie delegacji zawartej w § 1 ust. 2 powyższego rozporządzenia właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych i centralne związki spółdzielcze ustalili w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Jedynie więc stanowisko pracy, którego charakter odpowiada stanowisku wskazanemu w odpowiednim przepisie rozporządzenia RM oraz przepisie właściwego resortu, może być uznane za pracę w szczególnych warunkach, o ile oczywiście praca wykonywana na nim, wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W świadectwach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach przedłożonych przez wnioskodawcę powołano się na wykaz A, dział V, pkt. 1 ppkt 4 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i ochrony Środowiska z dnia 01 lipca 1983r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortów administracji gospodarki terenowej, na których są wykonane prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej.

Zdaniem Sądu, mając na uwadze przedłożone przez wnioskodawcę świadectwo pracy, aby uznać pracę wnioskodawcy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach, musiała ona być wykonywana przez wnioskodawcę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku monter instalacji sanitarnych i grzewczych przy robotach wodnokanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach.

Wnioskodawca, domagając się uwzględnienia jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych wskazywał, że jego praca polegała na wymianie rur kanalizacyjnych, zakładaniu linii głównych kanalizacyjnych, podłączaniu nowych linii do wodomierzy i czyszczeniu studzienek kanalizacyjnych. W przypadku układania nowych linii i przy usuwaniu awarii praca ubezpieczonego polegała na wykonaniu wykopu, odkopania rurociągu, założenia opaski lub wymiany całego przyłącza, a następnie zakopania rurociągu. W przypadku usuwania zatorów i czyszczenia studzienek, ubezpieczony otwierał studzienkę, wietrzył, a następnie łyżką lub ręcznie wyciągał nieczystości. Przy większych zatorach korzystano ze specjalistycznego sprzętu.

Zeznania wnioskodawcy znalazły pełne potwierdzenie w zeznaniach świadków, którzy pracowali z wnioskodawcą lub jak świadkowie Z. D., J. Ł., K. F., którzy widywali ubezpieczonego przy opisywanych przez niego pracach.

(dowód: zeznania świadków Z. C. k-29, L. R. k- 42v, J. Ł. (1) k- 42v, K. F. (1) k- 42v, Z. S. (1) k-43)

Sąd nie miał podstaw, by powyższymi zeznaniami odmówić wiarygodności. W ocenie Sądu zeznania tych świadków były spójne i logiczne i korelowały z wyjaśnieniami złożonymi przez wnioskodawcę. Należy podkreślić, że świadkowie L. R., Z. S. pracowali z wnioskodawcą w spornym okresie, mieli z nim codzienny kontakt i posiadali wiedzę odnośnie wykonywanych przez skarżącego czynności. Potrafili oni w sposób przejrzysty i czytelny dokładnie opisać czynności wykonywane przez wnioskodawcę. Sąd nie miał podstaw, odmówić wiarygodności pozostałym świadkom, którzy wprawdzie pracowali w innych grupach specjalistycznych, niemniej jednak w tym samym zakładzie pracy i także potrafili w sposób czytelny opisać charakter pracy ubezpieczonego.

W świetle powyższych zeznań Sąd nie miał wątpliwości, że wnioskodawca wykonywał prace wymienione w dziale V poz. 1 pkt 3 i 4. tj na stanowisku monter-konserwatora sieci kanalizacyjnych i wodociągowych.

Z zeznań wnioskodawcy i świadków wynikało, że praca przy usuwaniu awarii rurociągów wodnokanalizacyjnych stanowiła tylko część jego pracy. W takiej sytuacji, kiedy następowała awaria takiego rurociągu, wnioskodawca razem ze swoją brygadą dokonywał odkopania rurociągu, usunięcia awarii rurociągu w wykopie, a następnie zasypania rurociągu. Niemniej jednak z zeznań wnioskodawcy (i świadków) wynikało, że wnioskodawca także dokonywał usuwania zatorów i czyszczenia studzienek. W ocenie Sądu opisane prace przy czyszczeniu studzienek i usuwaniu zatorów należało zakwalifikować jako prace wymienione w dziale IX poz. 1 pkt 1 tj. monter-konserwatora sieci kanalizacyjnej i oczyszczania ścieków, wykonującego pracę bezpośrednio w kanałach.

W tej sytuacji należało uznać, że ubezpieczony- prace w szczególnych warunkach- wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy albowiem wszystkie prace wykonywane przez niego miały taki charakter.

Zgodnie zaś z wyżej powołanymi przepisami rozporządzenia RM z 1983r. praca wykonywana w szczególnych warunkach przez okres co najmniej 15 lat, może, przy spełnieniu pozostałych przesłanek z ustawy emerytalnej, uprawniać do świadczenia emerytalnego w obniżonym wieku, lecz tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co jak wykazało przeprowadzone postępowanie, miało miejsca w sytuacji skarżącego.

Oceny Sądu nie zmienia okoliczność, że w aktach osobowych ubezpieczonego na angażach nie była zachowana tożsamość stanowiska skarżącego. Ubezpieczony był określany mianem hydraulika, konserwatora – hydraulika, monter i konserwatora sieci wod-kan. Zdaniem Sądu nazwa stanowiska ujęta w dokumentacji osobowej ma znaczenie drugorzędne dla oceny czy ubezpieczony pracował w szczególnych warunkach albowiem dla tej oceny pierwszorzędne znaczenie ma ocena charakteru faktycznie wykonywanych czynności przez ubezpieczonego. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego jednoznacznie wynikało, że ubezpieczony w okresie zatrudnienia co najmniej od 1981r. wykonywał opisywane przez siebie i świadków prace w szczególnych warunkach. Dodatkowo zwrócić należy uwagę, że od 1981r. ubezpieczony legitymował się tytułem mistrzowskim w zawodzie monter instalacji wod-kanalizacyjnej i gazowej i co dodatkowo w ocenie Sądu czyni wiarygodnym zarówno zeznania ubezpieczonego jak i świadków co do charakteru wykonywanej przez skarżącego pracy. Doświadczenie życiowe uczy, że osoby które miały tego typu kwalifikacje nie wykonywały prostych prac hydraulicznych w polegających np. tzw. białym montażu.

Światle powyższego Sąd uznał, że wnioskodawca w spornym okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach i spełnił tym samym kumulatywnie wszystkie przesłanki do nabycia uprawnień do wcześniejszej emerytury, dlatego też odwołanie wnioskodawcy należało uwzględnić, stosownie do art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienić zaskarżoną decyzję i przyznać prawo do emerytury od dnia 28 czerwca 2013r.